

Život v komunizmu (Jak fungoval komunistický systém v Československu)

1. Předpoklady

Převzetí moci

Legislativa (Ústava, zákony)

Ideologie – marxismus-leninismus jako „vědecký“ světový názor

Vliv SSSR

2. Politický systém

2.1. Komunistická strana Československa

základní podnikové a místní organizace – výbory ZO KSČ

Okresní organizace – Okresní výbory KSČ

Krajské organizace – Krajské výbory KSČ

Ústřední výbor KSČ – sekretariát, Předsednictvo (Politbyro)

Konference, sjezdy

2.2. Národní fronta

(Politické strany), ROH, Svaz mládeže, Pionýr, SČSP, Svazarm a další dobrovolné a zájmové organizace

2.3. Státní orgány

Parlament (Národní shromáždění), Prezident, vláda

Národní výbory

Soudy, Prokuratura

Volby

2.4. Ilustrace

My, pracující lid Československa, prohlašujeme slavnostně:

Společenské zřízení, za které bojovaly celé generace našich dělníků i ostatních pracujících a které měly od vítězství Velké říjnové socialistické revoluce před očima jako vzor, stalo se pod vedením Komunistické strany Československa skutečností i u nás. '

Socialismus v naší vlasti zvítězil!

Vstoupili jsme do nového období našich dějin a jsme odhodláni jít dále k novým, ještě vyšším cílům. Dopravíme socialistickou výstavbu, přecházíme k budování vyspělé socialistické společnosti a shromažďujeme síly pro přechod ke komunismu.

Po této cestě půjdeme dále ruku v ruce s naším velkým spojencem, bratrským Svazem sovětských socialistických republik, a se všemi ostatními přátelskými zeměmi světové socialistické soustavy, jejímž je naše republika pevným článkem.

Chceme žít v míru a přátelství se všemi národy světa a přispívat k mírovému soužití a k dobrým vztahům mezi státy s různým společenským zřízením. Důslednou mírovou politikou a všestranným rozvojem své země budeme napomáhat k tomu, aby se všechny národy přesvědčily o přednostech socialismu, který jediný vede k blahu všeho lidstva.

Před patnácti lety, v roce 1945, se náš pracující lid, osvobozený hrdinnou Sovětskou armádou z pout fašistické okupace, rozhodl po zkušenostech s buržoazní republikou budovat svůj, osvobozený stát jako lidovou demokracii, jejímž posláním bylo zajistit mu pokojný vývoj k socialismu. V čele republiky stanula Komunistická strana československá, osvědčený před-voj dělnické třídy, zocelený v boji v době buržoazní republiky a za okupace. Poslední široce založený pokus mezinárodní a vnitřní reakce o zvrát tohoto vývoje byl odražen rozhodným vystoupením pracujícího lidu v únoru 1948.

Náš pracující lid se tak nejprve zbavil cizáckého panství a poté i kapitalistického vykořisťování a stal se hospodářem své země. Za těchto patnáct let dovedl svou práci a svým cílevědomým úsilím ve všech oblastech lidské činnosti dosáhnout takových úspěchů, jaké byly za kapitalismu nemyslitelné. Přednosti socialistického zřízení se projevily též u nás naprosto jasně a přesvědčivě. (Úvodní prohlášení Ústavy Československé Socialistické Republiky z roku 1960)

Pokud jde o způsob a formu uskutečňování vedoucí úlohy strany v socialistické společnosti, pak platí Leninův závěr: „Diktaturu nelze uskutečňovat bez několika, převodů' od předvoje k masám pokrokové třídy a od ní k masám pracujících.“ Těmito převody jsou státní orgány a společenské organizace sdružené u nás v Národní frontě. V člancích 4, 5a 6 ústavy se o úloze komunistické strany, společenských organizací a Národní fronty praví: , „Vedoucí silou ve společnosti i ve státě je předvoj dělnické třídy Komunistická strana Československa, dobrovolný bojový svazek nejaktivnějších a nejvzdělanějších občanů z řad dělníků, rolníků a inteligence.

K rozvíjení společenské činnosti, k všestranné a aktivní účasti na životě společnosti a státu a k uskutečňování svých práv sdružují se pracující v dobrovolné společenské organizace, jimiž jsou zejména Revoluční odborové hnutí, organizace družstevní, organizace mládeže, organizace kulturní, tělovýchovné a jiné

Národní fronta Čechů a Slováků, v níž jsou sdruženy společenské organizace je politickým výrazem svazku pracujících měst a venkova, vedeného Komunistickou stranou Československa.“

Strana uskutečňuje svou vedoucí úlohu ve společnosti nejen přímo , ale hlavně prostřednictvím státních orgánů, státního aparátu, zastupitelských sborů a

masových organizaci. Sjednocuje, koordinuje a usměrňuje činnost zastupitelských sborů a společenských organizací, jako představitelka celospolečenských zájmů vypracovává vědecky správnou, pro všechny společnou vnitřní a zahraniční politiku-

Podstatu vedoucí úlohy komunistické strany v hospodářské oblasti odrážejí tyto principy:

Vypracování a provádění vědecké hospodářské politiky,

jednota politické a hospodářské činnosti,

vymezení a rozdělení funkcí, práv a povinností stranických a hospodářských orgánů;

výběr, rozmísťování a výchova hospodářských kádrů;

stranická kontrola činnosti hospodářských orgánů a vedení podniku;

rozvíjení iniciativy a pracovní aktivity lidových mas.

(K otázkám výstavby Strany – učební text pro posluchače stranického vzdělávání)

3. Život v komunistickém Československu